

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Vaststellen Procedureverordening schadevergoeding 2024, Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen 2024 en Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden 2024 Nummer: 4005	Agendapunt: 6
--	---------------

DB: Ja 13-02-2024	BPL: Nee	FAZ: Ja 28-02-2024	VVSW: Nee	AB: Ja 13-03-2024
-----------------------------	-----------------	------------------------------	------------------	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever:	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
-------------------	-----------------------	--

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☐ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen: N.v.t.	Reden:
---------------------------------------	---------------

Samenvatting: Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet trad ook een nieuwe titel van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking, namelijk titel 4.5 Nadeelcompensatie. Beide regelingen zorgen voor wijzigingen op het gebied van nadeelcompensatie. Dit betekent dat de huidige Procedureverordening schadevergoeding, de Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen en de Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden (die allen aspecten bevatten van nadeelcompensatie) niet meer voldoen en dienen te worden aangepast aan het nieuwe recht. In de vergadering van 14 november 2023 heeft het dagelijks bestuur de Procedureverordening en beide beleidsregels in ontwerp vastgesteld. De ontwerpen hebben ter inzage gelegen en er zijn geen zienswijzen ingediend.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB-voorstel: <ul style="list-style-type: none">- Procedureverordening schadevergoeding waterschap Hunze en Aa's 2024 vaststellen;- Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen waterschap Hunze en Aa's 2024 voor kennisgeving aannemen;- Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden waterschap Hunze en Aa's 2024 voor kennisgeving aannemen.

Bijlagen: <ul style="list-style-type: none">- Procedureverordening schadevergoeding waterschap Hunze en Aa's 2024- Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen waterschap Hunze en Aa's 2024- Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden waterschap Hunze en Aa's 2024

Bestuursvoorstel

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

Nadeelcompensatie gaat over schade die de overheid veroorzaakt door rechtmatige besluiten of rechtmatige handelingen. Vergoeding van schade die door onrechtmatig overheidshandelen wordt veroorzaakt, kan worden verkregen op grond van een onrechtmatige daad (artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek).

De overheid is niet verplicht om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt (in zijn geheel) te vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk onvermijdelijk. Tot op zekere hoogte moeten deze gevolgen dus worden geaccepteerd. Soms moet dergelijke schade echter wel worden vergoed. Het is een algemeen aanvaard beginsel dat degene, die in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen door rechtmatig overheidshandelen, daarvoor een vergoeding dient te ontvangen. Deze vergoeding wordt ook wel nadeelcompensatie genoemd.

De Procedureverordening schadevergoeding 2020, de Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen 2014 en de Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden 2010 bevatten allen bepalingen op het gebied van het nadeelcompensatierecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 hebben veranderingen plaats gevonden binnen het nadeelcompensatierecht. De drie regelingen dienen daarom te worden geactualiseerd.

Voorgeschiedenis

Het waterschap heeft in 2010 besloten een procedureverordening vast te stellen voor de afhandeling van verzoeken om nadeelcompensatie. Voor die tijd gold een Nadeelcompensatieverordening. In de procedureverordening wordt de procedurele afhandeling van een nadeelcompensatieschadeverzoek geregeld. De procedureverordening is in 2020 voor het laatst gewijzigd door bepalingen over een extern adviseur toe te voegen.

Beide beleidsregels zijn een uitwerking c.q. aanvulling op de procedureverordening. De Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen geeft aan hoe schade dient te worden vergoed indien de kabel- of leidingexploitant kosten moet maken voor de eventueel nodige verlegging of verwijdering van zijn kabel of leiding als gevolg van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk. Deze beleidsregel is in 2014 voor het laatst gewijzigd. De Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden bepaalt dat alle schade als gevolg van gecontroleerde inundatie van bergingsgebieden voor vergoeding in aanmerking komt en noemt een aantal voorbeelden van mogelijke schades. Deze beleidsregel is in 2010 voor het laatst gewijzigd.

De Procedureverordening schadevergoeding Hunze en Aa's 2024, de Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen 2024 en de Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden 2024 zijn in de vergadering van 14 november 2023 door het dagelijks bestuur in ontwerp vastgesteld. De ontwerpen hebben ter inzage gelegen en er zijn geen zienswijzen ingediend.

De wettelijke regelingen

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. Samen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet trad ook de nieuwe titel 4.5 van de Awb in werking. Beide regelingen zorgen voor

aanpassingen in het nadeelcompensatierecht. Voorheen voorzag de Waterwet in artikel 7:14 in een specifieke regeling over nadeelcompensatie.

De basisregeling voor nadeelcompensatie staat vanaf 1 januari 2024 in titel 4.5 van de Awb. In deze titel staan grondslagen, inhoudelijke eisen en procedurele bepalingen over toekenning van nadeelcompensatie.

Er zijn in het omgevingsrecht ook speciale regels nodig over de schadefactoren en de risico-aanvaarding. Daarom voorziet de Omgevingswet ook in regels over nadeelcompensatie. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet kan gezien worden als een aanvulling op titel 4.5 Awb. Als de schade veroorzaakt wordt door een in de Omgevingswet aangewezen besluit of maatregel geldt voor de schade de regeling in de Omgevingswet en gelden de regels van titel 4.5 Awb aanvullend. Afdeling 15.1 van de Omgevingswet heeft daarmee voorrang op titel 4.5 Awb.

Wijzigingen

De drie regelingen zijn zo beleidsneutraal mogelijk omgezet. De enige wijziging waar een afweging kan worden gemaakt betreft de mogelijkheid tot het heffen van een recht en de keuze voor volledige schadeloosstelling bij de Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden.

De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten aanzien van de procedureverordening en beleidsregels onder de Omgevingswet zijn als volgt:

Reikwijdte verordening

Waar voorheen artikel 7:14 van de Waterwet voorzag in een ruime reikwijdte voor welke schade voor vergoeding in aanmerking komt, geldt onder de Omgevingswet slechts een limitatieve lijst van schadeoorzaken. Op grond van de Waterwet kwamen zowel publiekrechtelijke handelingen als zuiver feitelijke handelingen voor vergoeding in aanmerking. In artikel 7:14 van de Waterwet wordt namelijk gesproken van: "aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, wordt op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd." Onder de Omgevingswet is in artikel 15.1 een lijst van schadeveroorzakende handelingen opgesomd. Hieronder vallen onder andere een peilbesluit, een regel in een waterschapsverordening, een projectbesluit en een maatwerkvoorschrift. Als de schade niet valt toe te rekenen aan de regel, het besluit of de maatregel die in artikel 15.1 lid 1 van de Omgevingswet wordt genoemd, komt deze in principe niet voor vergoeding in aanmerking op grond van afdeling 15.1 van de Omgevingswet en kan deze ook niet via titel 4.5 van de Awb alsnog voor vergoeding in aanmerking komen. Dat is slechts anders wanneer het gaat om schade veroorzaakt door de rechtmatige uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid op grond van een wet die niet opgaat in de Omgevingswet. Gedacht kan worden aan een besluit op grond van de Wegenverkeerswet 1994 dat leidt tot een (tijdelijke) wegafsluiting. In dat geval geldt de algemene regeling van titel 4.5 Awb en wordt het verzoek op grond van die titel afgehandeld. Voor een schadeoorzaak in de Omgevingswet wordt per besluit of maatregel gekeken of schade is ontstaan en of de schade aan de regel, het besluit of de maatregel kan worden toegerekend. De beoordeling volgt dus de regel, het besluit of de maatregel die de schade heeft veroorzaakt.

Heffen van een recht

Onder het nieuwe recht is de mogelijkheid gecreëerd tot het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van een verzoek om nadeelcompensatie (artikel 4:128 van de Awb). Dit betekent dat het bestuur een geldbedrag van de verzoeker kan verlangen voor het in behandeling nemen van het verzoek om nadeelcompensatie. De hoogte van het bedrag is maximaal € 500,-. Om van deze mogelijkheid gebruik te mogen maken dient het bestuur de bevoegdheid tot het heffen van een recht op te nemen in een verordening. Bij gehele of gedeeltelijke toewijzing van het verzoek wordt het recht terugbetaald.

In de Procedureverordening is ervoor gekozen om voor het in behandeling nemen van een verzoek een recht van € 250,- wordt geheven. Een ander waterschap hanteert een vergelijkbaar bedrag.

Overgangsrecht

Er geldt wettelijk overgangsrecht: op schade die veroorzaakt is door de uitoefening van een taak of bevoegdheid als bedoeld in artikel 7:14 lid 1 van de Waterwet, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft het oude recht van toepassing tot vijf jaar nadat de schade zich heeft geopenbaard of de benadeelde redelijkerwijs op de hoogte had kunnen zijn van de schade, maar in ieder geval binnen twintig jaar na de schadeveroorzakende gebeurtenis.

Overige wijzigingen

In de bijlage 'Toelichting op de wijzigingen van de procedureverordening en beleidsregels' wordt een toelichting gegeven op inhoudelijke wijzigingen in de drie regelingen.

Voor de Beleidsregel bergingsgebieden 2024 geldt het volgende. Voorheen werd op grond van artikelen 7:14 en 7:15 van de Waterwet de schadevergoeding voor gecontroleerde inundatie van bergingsgebieden geregeld, waarbij de regels over nadeelcompensatie in acht werden genomen. De toelichting bij de Waterwet sloot volledige schadeloosstelling niet uit. Het bestuur heeft bij de beleidsregel in 2010 aangesloten bij volledige schadeloosstelling, tenzij de schade is ontstaan door eigen schuld, het welbewust nemen van risico's of het niet nemen van schadebeperkende maatregelen. Onder de Omgevingswet wordt voor vergoeding van schade als gevolg van gecontroleerde inundatie bij bergingsgebieden ook aangehaakt bij regels over nadeelcompensatie. Daarbij wordt in de Omgevingswet aangegeven dat in dergelijke gevallen slechts schade die uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico voor vergoeding in aanmerking komt. De toelichting bij de Omgevingswet is niet duidelijk of volledige schadeloosstelling bij schade als gevolg van gecontroleerde inundatie van bergingsgebieden uitgesloten is. Voor deze beleidsregel had daarom ook gekozen kunnen worden om aan te haken bij de wettelijke bepalingen voor schadevergoeding, waarbij alleen de schade voor vergoeding in aanmerking komt voor zover deze uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico. Omdat de regelingen zoveel mogelijk beleidsneutraal zijn omgezet, is besloten vast te houden aan volledige schadeloosstelling (tenzij de schade is ontstaan door eigen schuld, het welbewust nemen van risico's of het niet nemen van schadebeperkende maatregelen).

Communicatie

Op de website van het waterschap staat informatie over nadeelcompensatie en wordt de mogelijkheid geboden om via een formulier een verzoek in te dienen. In afstemming met de afdeling Communicatie worden de teksten en het formulier aangepast conform de nieuwe regelgeving.

Omdat beide beleidsregels beleidsneutraal worden overgezet verandert er inhoudelijk niets aan de rechtspositie van betrokkenen. Er hoeft daarom geen communicatie plaats te vinden met betrokkenen

(zoals grondeigenaren van bergingsgebieden of kabels- en leidingexploitanten) om te informeren over de gewijzigde beleidsregels.

Procedure

Op de vaststelling van de Procedureverordening schadevergoeding, de Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen en de Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit betekent dat de ontwerp-Procedureverordening schadevergoeding, de ontwerp-Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen en de ontwerp-Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden gedurende zes weken ter inzage zijn gelegd. Tijdens deze periode bestond de mogelijkheid zienswijzen in te dienen. Er zijn geen zienswijzen binnen gekomen.

De drie regelingen dienen na vaststelling nog bekend te worden gemaakt. De bekendmaking van de Procedureverordening vindt plaats op het moment dat het algemeen bestuur de Procedureverordening heeft vastgesteld. De bekendmaking van beide beleidsregels vindt plaats op het moment dat deze door het dagelijks bestuur zijn vastgesteld. Intrekking van de oude regelingen is geregeld in de nieuwe regelingen en geschiedt door inwerkingtreding van de nieuwe regelingen.

Financiën

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.

Voorstel

- Procedureverordening schadevergoeding waterschap Hunze en Aa's 2024 vaststellen;
- Beleidsregel schadevergoeding kabels en leidingen waterschap Hunze en Aa's 2024 voor kennisgeving aannemen;
- Beleidsregel schadevergoeding bergingsgebieden waterschap Hunze en Aa's 2024 voor kennisgeving aannemen.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf